

Табела 5.2. Спецификација предмета
Спецификацију треба дати за сваки предмет из студијског програма.

Студијски програм: Мастер академске студије - Астрономија и астрофизика
Назив предмета: Педагогија и психологија
Наставник/наставници: Слађана Д. Анђелковић, Драгица Павловић-Бабић
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 8
Услов: Нема
Циљ предмета. Стицање основних знања из педагогије и психологије.
Исход предмета После завршеног курса студенти разумеју основне педагошке појмове, методе, принципе, циљеве и исходе образовања и васпитања; разумеју функционисање школе и комплексност улоге наставника у школи; имају развијено знање и вештине о савременим дидактичким моделима који обухватају: дефинисање циљева наставе, планирање и програмирање, наставне стратегије за реализацију постављених циљева, проблеме комуникације и методе евалуације; примењују и интерпретирају теоријска сазнања у реалним васпитно-образовним ситуацијама; оспособљени су за критичку рефлексију своје праксе кроз израду портфолија и истраживања образовно-васпитне праксе у школи; поседују знање, вештине и развијене ставове о компетенцијама наставника и основу за даље педагошко-дидактичко и методичко образовање, истраживање и професионални развој.
<p>Садржај предмета ПЕДАГОГИЈА Основни педагошки појмови: Васпитање, (функције, значај, чиниоци, концепције) и сродни појмови – образовање, настава, социјализација, културација, врсте образовања, целоживотно образовање; Могућности и границе васпитања; Опште методе и средства васпитања; Циљ и задаци васпитања - конкретизација циљева и задатака васпитања према подручјима развоја и странама васпитања; Однос циљева - компетенција и исхода васпитања и образовања; Систем васпитања и образовања, организација васпитно-образовног рада у школи; Школа као заједница која учи и њено окружење, отвореност школе према локалном и глобалном окружењу; васпитање у породици, васпитање у слободном времену, друштвене и слободне активности ученика васпитни значај средстава масовног комуницирања; Актери образовања и њихове улоге, социјална и образовна интеракција у самој школи; Улоге наставника - (шта их одређује, карактер улоге наставника, улога наставника у настави, улоге наставника у односу на наставни програм, улога наставника у односу на облике и методе рада, улога наставника у односу на ученике – индивидуализација рада, улога наставника у односу на одељење као групу, улога наставника у сарадњи са ученичким родитељима - интегрисање развојних контекста, улога наставника у школи, рад у наставничком вечу и стручним активнима, учешће у социјално - културним програмима школе, рад у професионалним организацијама, стручно усавршавање и целоживотни професионални развој; Педагошка интеракција и комуникација: међузависност активности ученика и активности наставника, квантитативни аспекти педагошке комуникације, емоционална и социјална клима и атмосфера у разреду; Настава као процес поучавања и учења. Структура наставног процеса - наставни час, типологија, етапе, артикулација наставе, различити структурни модели; Планирање и програмирање васпитно-образовног процеса, курикуларни приступ у процесу планирања и програмирања, планирање и припрема наставника за час; Захтеви у савременој настави: проблемско и контекстуално сазнавање, холистички приступ, стратегије наставе (учење путем решавања проблема, кооперативно учење, искуствено учење, пројектни приступ, интегративно учење); Евалуација у настави - праћење, вредновање и оцењивање ученичкој напретка; Сарадња породице и школе; Инклузивно образовање.</p> <p>ПСИХОЛОГИЈА Методе и технике психолошких истраживања - експеримент и типови експеримента, социометрија, анкета, посматрање, интервју. Појам учења. Врсте учења: механичко учење, учење условљавањем, учење путем покушаја и погрешака, учење увијањем. Теорија учења: асоцијативна теорија учења, теорија учења гештALT психологије, учење у светлости теорије информација. Методе учења - глобално наспрам партитивном учењу, концентрисано учење наспрам учењу расподељеном на време, активно учење. Подстрекачи за учење. Однос између учења и развоја - полазиште женевске школе насупротив московске школе. Мишљење. Говор и мишљење. Развој стваралачког мишљења. Појам интелигенције. Структура интелигенције. Утицај наследних и срединских фактора на развој интелигенције. Мерење интелигенције и класификација количника интелигенције. Памћење. Врсте памћења. Заборављање. Фактори који утичу на заборављање. Појам ретроактивне инхибиције. Трансфер. Врсте трансфера. Методе испитивања трансфера. Теорије трансфера: теорија формалне дисциплине, теорија идентичних елемената, теорија генерализације.</p>

Интелектуални рад и умор. Праћење и напредовање у току учења. Кривуље учења. Досије ученика. Програмирана настава. Смисао програмиране наставе. Теоријске основе програмиране наставе. Типови програмирања. Полупрограмирање. Испитивање и оцењивање знања ученика. Различити начини и системи оцењивања. Фактори који утичу на оцењивање. Покушај објективизације система оцењивања путем тестова знања. Начини конструкције тестова знања. Коришћење резултата са теста знања. Недостаци оцењивања путем теста знања. Основни појмови из психологије личности: наследје, средина, самоактивност. Теорије личности: Фројдова, Адлерова, Олпортова и Фромова. Фрустрације и конфликти. Начини реаговања на фрустрације. Типологија личности: Јунгова, Кречмерова и Шелдонова.

Адолесценција. Појам адолесценције. Полно сазревање адолесцената и проблеми у вези са њим. Интелектуални развој у адолесценцији. Развој формалних операција и нови облици мишљења који се у оквиру њих срећу код адолесцената. Емоционални развој у адолесценцији. Трагање за личним идентитетом. Проблеми у вези са избором позива, осамостаљивањем, прихватањем животне философије ... Социјални развој у адолесценцији. Сукоби у адолесценцији. Психологија наставника. Мотивација за избор наставничког позива. Комплексност наставникове делатности. Личност наставника. Психолошки проблеми васпитања и самоваспитања. Јединство личног и социјалног. Развијање моралне свести, моралног суђења и моралних ставова и савести код ученика. Психолошки аспекти формирања разредних заједница. Дисциплина у школи. Ментално-хигијенски проблеми у школи. Радне навике. Појам радне навике. Навика места и навика времена. Начина формирања радних навика. Појам плана рада. Начин прављења плана рада и захтеви који се постављају при њиховом прављењу.

Литература

Хрестоматија - изабрани текстова који се обнављају сходно појави вредних педагошких дела и резултата истраживања.

Анђелковић, С., Крагуљац, Н. (2021). *Студентски портфолио – практикум за истраживање васпитно образовне праксе у школи*. Београд: Географски факултет, Универзитет у Београду.

Gudjons, H. (1994). *Педагогија - темељна знања*. Загреб: Educa (171-204).

Glasser, W. (1999). *Наставник у квалитетној школи*. Загреб: Educa (27-38, 79-84).

С. Куѓасоу: *Темељна наставна умијећа*. Загреб, Educa, 2001. (13-33, 181-204).

Радуловић, Л. (2011), *Образовање наставника за рефлексивну праксу*, Београд: Филозофски факултет, (19-26).

Др Л. Вучић *Педагошка психологија*, Друштво психолога Србије, Београд, 2000.

Др Н. Рот *Психологија личности*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2002.

Др. В. Смиљанић и др И. Толичич *Дечја психологија*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1996.

Број часова активне наставе: 7	Теоријска настава:3	Практична настава: 2 +2 (СИР)	
Методе извођења наставе Интерактивни, кооперативни облици рада, предавања, пројекат - истраживање образовно-васпитне праксе у школи, дебате и дискусије, студија случаја, анализа текстова и докумената			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	60
портфолио - истраживање васпитно образовне праксе у школи	25	усмени испт	
презентација	5	
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....			
*максимална дужна 2 странице А4 формата			